

Pimetmet ako Toya Ki^tecay a Kamay Iso

Caay ko mamatawal ako i saka 17 a romo'ad no saka ^nem a fulad no 1999 a mihcaan, toya dadaya to siwa ko tatokian i, malayap ako ko sa'ayaway a tingwa no nani sofitayay, miparatoh i takowanan, iraay ko latiih no wawa iso, kalamkamen a tayni i Taypak saan a matengil ako. Latek matalawen ko sofitay to sakarawrawaw no faloco' ako saka, caayka pahapinang to sowal i takowanan. Tona malayap ako konini a tingwa i, tangsol kako a pakafana' toya mipasifana'ay to radiw i kiwkay a ramod ako, pakatengil cingra tonini i, maoratho cingra a mitengil, caayho ka sacekokcekok, pararid haca a pasifana' to romadiway a salikaka i kiwkay. Caka kahalafin i, kinapinapina haca a miliyaw ko nai sofitayay a tingwa a paratoh i takowanan, kalamkamen a tayni i paisingan no sofitay i Taypak saan. Saka, liclic hanto ako to masamaanay saw koni a demak han ako, ta itiya to a misaheci a paratoh i takowan ko sofitay. Sowal sa ko kakeridan no sofitay: "Toya dadaya i, o mikerid koya wawa ako to rarem ningra a kapot ningra a sofitay a miliso' to tataliyoken nangra a kowan nangra a pala, malahecito ko rakat nangra saka minokay cangra. Tangasa i pinokayan nangra a kasa'opooan i, masatilisho cangra a paikor a masa'opo, mihapinang a mitefad to timra no kowang, o kakeridan aca ko wawa ako, saka tomireng cingra i ka'ayaw noya rarem ningra a sofitay, masamaanay i, caayka songila' a mapasadak ko timra no cecay a sofitay saka, mapenec ningra ko kowang, makowang nai kawanan ko wawa ako nai ngaroy ningra a micomod, masadak i saikoran no fongoh ko timra. Sanoyanan sa a tangsol a matafelik i sera koya

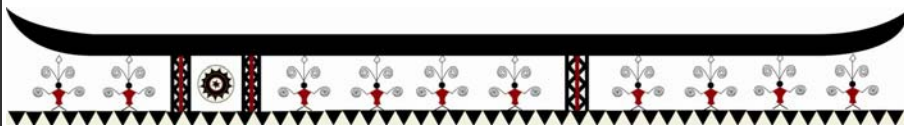

顏約翰

東美中會臺東馬蘭教會牧師

Pasawalian Pangcah

海岸阿美語 | 散文 優選

wawa, ta laremesay saan ko pa[^]nan no kasa'opooan nangra, materik

haca ko kafong no kinpi. Mafana'to ko 'alomanay a sofitay i, alasadasadak cangra nani kamaro'an nangra a mineneng to mamaanay hokini saan, ta siwato ko toki a coro'en a patayra i paisingan a mitakop," saan ko sowal no kakeridan no sofitay.

Saliyaliyad saan a patingwa ko sofitay, saka caloh sato ko ramod ako to sakafana'aw to samaanen ita ko saka tayraaw i Taypak. Nawhani, caay ko mangataay ko Taypak, i ngataayto itiya a matakop ko katayra, romasato mangataayto a mo[^]tep ko toki to dadaya, awaayto ko sarikoray a cinamalay a kisiya toya dadaya, mangalef ko hikoki a caayto ka [^]efer. Kawrira oya caloh no faloco' to saka pitakopaw a minengneng to wawa i, caay ka tomerep. Mafana'to ko fucingkay no kiwkay, ato nika maparakat i tilipi konini a demak, 'alomanto ko mafanana'ay a salikaka i, dadamadama sato a malacecay ko faloco' a mifawa i tamiyanan. Kawas i, ira ko cecay a ciwlo no kiwkay ci Kinci, pasowal cingra, "nga'ayto kako a parakat to citosiya a mipakalic i tamowanan a tayra i Taypak a miliso' toya makowangay a wawa," saan, sanga'ay sato ko faloco' to patado ningra, tada miahowid ko faloco' i cingraan.

Madeng mo[^]tep ko toki toya dadaya i, mipalowad kami a nani Pusong, pakayra kami i Kalingko, ta macokacok a pasayra i Suaw, pakayrato i Pii hananay a lalan (caayho ka laheci a masanga' ko Syisan a pongkang itiya), i fatad no rakat niyam a pasi Taypak i, caay pitolas kami a mitolon, o ikiwkayay sato a salikaka mararid cangra a midama a mitolon, nawhani mararid kami a pakatingwa a malalicay, tadamaan ko pidama no salikaka. Ma[^]deng tolo ko toki to kanikalan no saka safaw falo a romi'ad i, tahirato kami i paisingan no sofitay, irato a masalafii ko laloma'an niyam a misimaw a mitala to katahira niyam. Yo masaso'araw kami ato laloma'an i, [^]emet han ako ko tangic no faloco' a matatakec kami, mangalef ko no ramod ako, caayto pakafilo cingra to rarom no faloco' saka, ongong sato a matatakec to salikaka a tomangic. Ta ta'ong han ako ko salawinawina no laloma'an a miahowid to nika pisalafii nangra a misimaw to wawa ci Akian ato pitala nangra i tamiyanan.

Nanoya micomodto kako ato ramod ako i pipaisingan to wawa ci Akian, tada macedet ko faloco' a paka'araw to nika calaycay no hoso i tireng ningra, masadak nani ngoso' ningra ko remes, masadak nani tangila ningra ko remes, aya aya aya kini kona wawa saan kami a paka'araw, caay ko a ^emeten ko losa' a paka'araw, tongal sato ko rarom no faloco'. Metmet han ako ko kamay ningra, sisit sisit han ako koya masadakay nani ngoso' ningra ato nani tangilaay ningra a remes, caay ka citolas a masadak ko remes nani tireng ningra. Matiya o ma'aliay to ko faloco' to nika rarom no mako a pakaneneng to tireng no wawa. Nawhani, o tanohtohay a takaraw a makapah ko tireng nona wawa, imatini sato, matokinil a madoka' ko tireng, palicayen niyam cingra i, caayto ka paca'of. Kawrira, pakaso'lin kami o matengilay ningra ko pilicay niyam, mafana' kami to nika pakatengilay cingra to ngiha niyam, sapaca'ofaw cingra itamiyanan, o mamipasowal cingra to "ina mama tahiniayto kamo, tada miaray kako to nika tayni namo a miliso' i takowanan, ina mama sanga'ay sanay kako to pimetmet namo to kamay ako, hadimelento ko tireng namo ina aci mama." Maharateng konini i, lowis saan ko losa', hatini saanto ko nika ti'nang ningra a caayto ka paca'of, tada adada ko faloco' niyam.

I 'ayaw no nika mahaen ko demak i, tikor han ako a miharateng, minokayay kona wawa a pahanhan to sepat a romi'ad, malacafay kami a minokay a tayra i Singko. Mipadang cingra itakowan a micoro' to sera to saka rayas no putal, tahadadaya, minokay kami a tala Pusong. Ta herek no lafi toya dadaya i, malaholol kami o paro no loma', mikitoh kona wawa to tayal ningra i kalasofitayan, manga'ayay kami i kalasofitayan, mangalef ko kakeridan niyam to tosaay ko fu'is i 'afala a tapang no Kinpi, mararid a mitahidang i takowan cingra a mimali, mala pi'arawan haca no kapot niyam ko nika nga'ay no demak ako saan cingra. Toya dadaya pasowal haca cingra, o mamisawadto a mitilid ko safa ako i kawcong, mi'aca kako to kitar to sapitengateng ningra, oromasato, maroray ci mama to tayal no kiwkay saka, mi'aca kako to sapipeni to tireng citingkiay a kamaro'an a 'anengan, o no ina i, mi'aca kako to sakaci'icel ningra a kakaenen, saan cingra. Salipahak saan ko paro no loma' a malaholol toya dadaya, ta mitolon kami a paherek to

kalaholol. Ta to dafak i patikorto cingra a tayra i kalasofitayan, nanoya caayka pina a romi'ad i, mahaen a cipades ko loma'.

I saka safaw falo a romi'ad to kanikalan i, tahira to kami i paisingan, itira sa kako i pipatelian i cingraan a kafoti'an a misimaw, mahapinang ako ko rotay no tireng ningra, mitala kako to saka cengawaw no mata ningra a minengneng itakowanan, metmet han ako koya ki^ticayto a kamay ningra, 'arawhani caay saca kacengaw ko mata ningra a mineneng itakowan. Tahirato i falo ko toki toya papacem, milicay ko ising itakowan to saphodocaw toya mapakafitay i tireng no wawa a hoso, nawhani mahapinang no ising ko nika awaayto ko sasera'an nona wawa, o mipatoroday to tireng i kitakit ko patay ningra, tosaho a polo' ira ko cecay ko mihecaan ningra a ma'orip tonini a hekal. Namatengil ako ko licay no ising itiya i, matiya o fiyok sanay a ta'angayay a faliyos a missetol i takowanan, matongal ko pimmetmet ako toya ki^tecayto a kamay ningra, cima ko mamafana' to hatiniay a adada ato rarom ato 'iwil ato sida'it no faloco' saw? Tahidang hanto ako ko ramod ako a micomod a miraod a paikor a mineneng to wawa, takec han ako cingra a pasowal: Mipahanhananto no Kawas ko wawa ita, han ako. Itiya i, caayka pihai ko faloco' ningra, metmet han ningra ko kamay no wawa, oya faloco' no malainaay itiya a mitaktak a pahapinang to nika caayka filo no faloco' a ma'iwil. Kawrira, pakaso'lin kami iraay ko no Kawas a makapahay a nafaloco'an saan ko palenok no faloco', tada no kapadesan a faloco' konini. Halafin to i, mamet han niyam a tatos a ko kamay no wawa a mitolon, taha tangic, tahalosa' a mitolon, patorod i Kawas to caayka citolas a rarom ato saka caayka laliyas a ^em^em no faloco', herek a mitolon kami i, pasowal han ako ko wawa, "itira kita i kitakit no Wama i kakarayan a masaso'araw," han ako. Ta irato ko matayalay no paisingan a misolimmet a pateli i tanka a micolo' a tayra i pipatelian to cikoriay.

Namasadak kami a nani laloma' no paisingan i, ma'araw ako i papupal ko 'alomanay a salikaka no kiwkay no sa^etip, o kaput ako to i sa^etipay a singsingsi, o nani Sokayay a tapang, mangalef o kakeridan no paisingan no Makay a paisingan, tayni a miraod a mikaput to pipateli i pikorian to tireng nona wawa. Saka masapa ko

kakeridan no sofitay to nika rikec no salikaka ato sa'opo no kiwkay.

To kanikalan to sepat ko toki i saka safaw siwa no saka ^enem a fulad, o kafuti'anho no tamdamdaw, mapalalto kami a mararamod, itiya toya tingalaway a papacem i, lakiting sa kami a romakat i lalan, caayka caciyaw kami to maan, deng o karomakat aca niyam a tatos, yo mamangatato a maraod koya pilafinan niyam a loma' i, sowal han ako ko ramod ako, "O papahapinang ko Kawas to olah ato adayay Ningra i tireng ita, saka ano masamaanto ko malitemohay no mita a roray ato pades, ato ano ira ko caayko mamaharateng ita a katatiihan no faloco' i, ma^deng a mipatado ko Kawas a mi'orong to karengay a 'inorong ita." han ako cingra a mihinom, saka sarocod sato kami a patikol toya pilafinan niyam a loma'.

Tahira i saka tosa a polo' ira ko sepat a romi'ad no saka ^enem a fulad, o pitademan to no niyam toya kaolahan niyam a wawa i Falangaw a kiwkay. 'Aloman ko miraoday a mipadang to tayal, ano^ca mikapot to pipatono a Ta'ong. Caayka pakafana'en niyam cangra, kawrira o mafana'ayho a tamdaw i, ala tayni saan a miraod to sa'opo. 'Aloman ko kasakiwkay a salikaka, o nani sofitayay a tapang, o kakitakaan no niyaro', o mala Lipoingay, o Kiing tayni a miraod a mikapot to Ta'ong, matomes ko tamdaw a maro' i kiwkay, saka ma^deng pitoayto a so'ot ko mikapotay a tamdaw, tada miahowid to sini'ada no Kawas. Ano nenngnengen niyam i, ira ko caay ko kafana'an niyam a tamdaw, tayni a miraod to nika cekok no faloco' nangra, o nika tayni no 'alomanay i, tada mahinom ko mararomay a faloco', mato matiliday i Fangcala Cudad to " Kasasihinom kamo a mikihatiya to mapadesay a tamdaw." saan.

Namiliyas ko wawa tahanini i, matafesiwayto ko mo^tep a mihcaan. Nikawrira, caayka tawal niyam cingra to romi'ami'ad, ma'arawho ko materekay ningra a dafong i, talolong ko harateng i cingraan. Yo ciramod ko widang ningra a matahidang kami a mikapot to pakatim nangra i, lowis sa ko losa', nawhani ano ma'oripay kona wawa i, mamahaen a ciramodto, ano

pipararamodan cangraan i, o kasenengan ko kakapah no kararamod nangra a mipa[^]edil to Kawas. O sakasaan i, yo mamangho cingra i, o masinanotay a wawa cingra, o kakaolahan no singsi ningra i pitilidan, o kaimahan no kaput ningra a ci widang i cingraan.

Maolah cingra a micacikay i pitilidan, o kaolahan ningra ko mitakoday a mitelocay, mitilid cingra i Kawcon i, mikapot cingra to no kakomodan a Untokay, pakayni i piteloc i, pakateloc to 2.05 a mitolo cingra. Mafana' haca cingra to masamaanay a pimali.

Yo ka[^]mangho cingra i, malalok to no kiwkay a demak a mikerid to kaput ningra a minanam to so'linay a lalan, mikerid to kaput a paradiw i kiwkay, mafana' cingra a mikitar saka, mararid ato kaput ningra a miparadiw i kiwkay. Ano o maan ko sa[^]li no sa'opo no kiwkay to sadama ningra i, caayka pina'ay cingra, malalokay cingra a mipadang.

Pakayni to nika nalikay no wawa a miliyas to hekal i, pakasolin kami, o mikowanay to 'orip no tamdamdaw ko Kawas, o kahacececey no demak i, ira ko no Kawas a nafaloco'an. Mangalef koya dengan a safa ningra, tada talolong ko 'irol ningra toya miliyasayto to hekal a kaka ningra. Ano ira ko kahemekan, ano[^]ca o karorayan ningra i, pasowal i tamiyanan, tayra kako ci kakaan saan (o tayraay i tadem no kaka ningra). Tayra cingra itatademan i, ano o maan ko sowal ningra to kaka ningra caayka fana' kami, kawrira pakaso'lin kami, o mitolonay ko faloco' ningra a miraod to tadem ni kaka ningra. Tahanini caayho ka pangangan to ngangan no kaka ningra ci Akian, deng o kaka, kaka saca ko pitahidang ningra to kaka ningra. Nawhani, tada maolah cingra to kaka ningra, mangalef ko nika lita'ang ningra to nika tadamaan no kaka ningra.

Tahanini sato, maharateng ako ko pimetmet ako toya ki[^]tecey a kamay no wawa ako, o ina ningra i, mimetmet toya ki[^]tecey a kamay ningra. Ano ki[^]te[^]tec a metmeten ko kamay no wawa, kawrira i faloco' niyam i, matiya o fa[^]detay a kapaen niyam, saka caay ko mamatawal niyam ko pimetmet toya ki[^]tecey a kamay no wawa.

緊握你那冰冷的手

我依稀記得，在 1999 年 6 月 17 日晚間九時許，來自軍中的第一次電話，告知 因貴子弟發生意外，請家屬盡速前來北部。軍方或許怕我們接到突如其來之電話而恐慌，或會擔心我們發生不能操控的情事，因而不明說。就在接到電話的當下，我即刻將這不幸的電話讓在教會裡指導婦女練唱之師母知道，他也一知半解的還不以爲意地繼續練唱。後來軍方又連著幾通電話告知，貴子弟情況危急請速前來臺北三軍總醫院。經過我請求要知道實情後，軍方讓我知道是今晚憲兵出勤巡邏回隊部指揮部，準備收班，在收班時兵員在清槍之際，不慎未清好槍內子彈，子彈就射中時任班長之愛子仲傑，就在傾刻間愛子被子彈由右下顎穿入後腦勺出彈，軍用鋼盔被彈出，人也倒地，鮮血傾流而出。全部隊的袍澤都紛紛向營集合場看個究竟，就這樣在九時許送入醫院急診救治。

在軍方連著幾通的緊急電話後，師母才從容的想知道究竟。誰知情急的師母就想盡速前往，但由臺東前往臺北並非左右鄰縣可在短時間內到達，何況現在已是晚間已近十時了，已無末班夜車，更無飛機起飛，但探視孩子的心卻是非常急迫，教會婦女知道此事，教會長老亦在電視新聞中看到不斷顯示此意外事故的播放跑馬燈，於是教會內同心爲此擺上禱告。所幸，教會中之張長老願意開車載我們前往臺北探視中槍的愛子，我們對他的協助滿懷感恩。當晚十時許由臺東出發，沿著花東公路。再往蘇花公路，往北宜公路（當時雪隧未通），在行車的路途中，我們不斷地禱告，在教會守夜禱告的長老、教會幹部亦不斷地以電話相互鼓勵與支持。大約 18 日凌晨三時許到達三軍總院，我親屬三十餘人在醫院內不眠不休地等候著急診情況，同時也等我們到達。當我們到達時親屬們向著我們促擁而泣，我強忍著悲痛與親人相擁，尤其是師母泣不成聲地擁著大家，並感謝大家這麼晚了還不休息。隨後我與師母前往加護病房探視急診中的愛子，看到孩子滿身插管，鮮血由耳鼻流出，看到此景，情何以堪，我緊握著仲傑的手，我一一地將那流出來的血一次又一次的擦拭。師母的心碎了。一個健碩體康又俊帥的愛子，竟然躺在這裡，我們對他說話，他不再回話，但我相信他的耳朵依然聽見父母的聲音，我更相信當他聽見父母的聲音時，很想用口回答我們說：爸、媽你們來了，謝謝你們來看我，爸，謝謝你握緊我的手，爸、媽，你們要多保重。想

想這些話是多麼的令人辛酸，我們的愛子竟是如此的躺下，我們真的很心疼。

回想在發生事件之前，愛子有四天的休假，期間我們回成功老家，他協助我用推車搬運泥土整地，到了晚上再回臺東。晚間飯後他敘述軍中的生活，在軍中與官士兵相處甚好，尤其常被憲兵指揮官邀來一起打籃球，是軍中的楷模。當晚他說，今年弟弟要高中畢業，畢業時我要送他一把吉他，今年因父親教會事務繁忙勞累，所以父親節時要送父親電動按摩椅，媽媽八月過生日，我要送她健康食品……，一家人愉快喜樂的談天說地，並在禱告中結束我們的談話。沒想到回營不到五天就發生此事件。

6月18日凌晨到達醫院後，我一直守在加護病房，看著愛子的情緒，想看看愛子是否會睜開眼睛來對著我看，我一直緊握著他那冰冷的手，但是依然等不到他睜眼來看我。6月18日晨間八時許，醫師徵求我的意見是否可以拔管，因為他已無生命跡象了，他因公殉職為國捐軀了，在世的生活僅僅21年。聽到醫生的話，如同狂風巨浪衝襲著我，我更緊緊的握住那冰冷的手，那種痛，那種哀，那種憐，那種忍，有誰知？我便叫師母進到加護病房再看愛子一眼，我擁著師母對她說：神讓我們的孩子仲傑安息了。師母無法接受，她一直緊握著愛子的手，一顆慈母心的不捨，但我們確信神有其美意，好慘痛的信仰。久久之後我們握著愛子的手在病床上一同禱告，含淚的禱告，獻上無限的哀愁與不捨，禱告後對愛子說：我們相聚在天上。隨後愛子被醫護人員搬上擔架送入殯儀館，親屬隨著擔架步入殯儀館停屍。此刻有許多主內兄姐、北部同工、總會人員、特別是莊焜明教授（現任馬偕醫院董事長）在下午停屍禮拜中參與，令軍方感受教會之同心與合作。

6月19日凌晨四時，許多人尚在睡夢中，我與師母即起，兩人在清靜的晨間，牽著手在無人的道上行走，我們沒說話，只靜靜的走，直到最後在回住宿的住所時，我對師母說：上帝要在我們身上顯出他的慈愛與憐憫，無論遇到什麼苦痛，受到意想不到的難處，神都會為我們擔當我們所難擔的重擔……，我們就憑著這信心走回去。

直到1999年6月24日於馬蘭教會舉行愛子的告別禮拜，教會全體會

眾自動前來協助禮儀之進行，我們並未通知他們，但許多知悉這件事之眾

教會兄弟姊妹、軍方人員、政界友好人士、親友們都紛紛前來參加聖禮，教堂內真的是座無虛席，近 700 人參禮，真感人也真感謝主恩。有許多是我們夫妻所不認識的人，他們來參加告別式，帶給我們無限的安慰與鼓勵，更在主裡展現與悲哀的人同哀的信仰見證。

愛子離開我們與親屬十餘年了，但我們未曾忘記他，每見他的遺物，勾起無限懷思。當有他的同學、同儕舉行婚禮被邀時，心裡是多麼的感傷，心想若他還在人間，他的婚禮必定是很風采且又是很榮耀神的典禮與婚姻。因為他自小是個乖巧的孩子，在學校受師長與同學的喜愛，他又是善於運動，尤其在高中時期參加全國中上運動會時跳高跳出好成績 2.05 公尺。各種球類活動都可以打出好成績。除此之外，在信仰上是滿追求的。幼小時帶領同為孩童的他一起過教會生活，帶領同學在教會學習真理。當到青少年及社青時，帶領大家唱詩獻唱，彈著一手好吉他，常在禮拜中獻詩讚美，教會有任何需要他的協助，他總是不會拒絕，總是義不容辭的盡心協助。

因著愛子甚早的離世，我們確信神是掌管生命的主，凡是都有神的美意。尤其是他唯一的弟弟，對他真是深情萬千，每當他有感恩的事或哀傷的事，就會對我們說：我要去哥哥那裏（墓園）。我們不知道他去那裏跟哥哥說什麼？但我們相信他是用禱告的心去看他最愛的哥哥，我們未曾聽過他直稱哥哥的名字，只聽他一直的只叫哥哥，他深愛他這個哥哥，也常以這個哥哥為榮。

直到如今，我依然記得我緊握著愛子的手，他母親也緊握著愛子的手，雖然是冰冷的，卻在我們心中是溫暖火熱的，我們永遠無法忘記我們所緊握愛子的那冰冷的手。